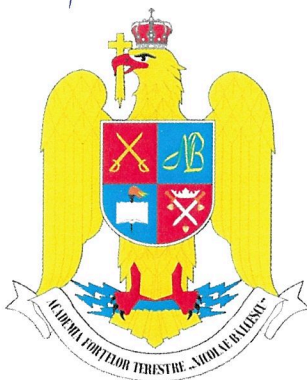

ROMÂNIA
ACADEMIA FORTELOR TERESTRE „NICOLAE BĂLCESCU”
DIN SIBIU

A-910/

27 JAN 2023

GHID
DE CONDUITĂ ETICĂ
A PERSONALULUI DE CERCETARE - DEZVOLTARE ȘI INOVARE
DIN ACADEMIA FORTELOR TERESTRE
„NICOLAE BĂLCESCU” DIN SIBIU

ŞEFUL COLECTIVULUI DE ELABORARE:

Col.conf. univ. dr.ing. Ioan VIRCA

COLECTIVUL DE ELABORARE:

Cpt.lect.univ.dr. Anamaria SÂRBU

Conf.univ.dr. Anca DINICU

Lect.univ.dr. Sabin GUȚAN

Pcc. referent Elena PLEȘANU

ROMÂNIA

MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE
ACADEMIA FORȚELOR TERESTRE
„NICOLAE BĂLCESCU” DIN SIBIU

DISPOZIȚIE
PENTRU APROBAREA

**GHID DE CONDUITĂ ETICĂ A PERSONALULUI DE CERCETARE -
DEZVOLTARE ȘI INOVARE DIN ACADEMIA FORȚELOR
TERESTRE „NICOLAE BĂLCESCU” DIN SIBIU**

**COMANDANTUL (RECTORUL) ACADEMIEI FORȚELOR TERESTRE
„NICOLAE BĂLCESCU” DIN SIBIU,**

pentru aplicarea prevederilor *Legii Educației Naționale nr.1/2011*, cu modificările și completările ulterioare, în temeiul art. 49 lit. a) din *Carta universitară a Academiei Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu”* privind elaborarea de documente normative proprii ce precizează coordonatele organizatorice ale activităților specifice,

emite prezenta dispoziție:

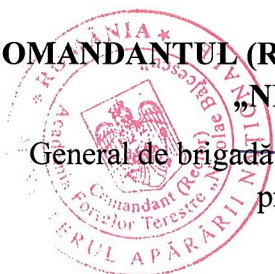
Art.1. Se aprobă *Ghidul de conduită etică a personalului de cercetare - dezvoltare și inovare din Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” din Sibiu*, care intră în vigoare la data de

Art.2. Documentul va fi postat pe pagina web oficială a Academiei Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” (<https://www.armyacademy.ro/>).

**COMANDANTUL (RECTORUL) ACADEMIEI FORȚELOR TERESTRE
„NICOLAE BĂLCESCU” DIN SIBIU**

General de brigadă

prof.univ.dr.ing. **Ghiță BÂRSAN**

– Pagină albă –

CUPRINS

CAPITOLUL I	
Cadrul legal.....	7
CAPITOLUL II	
Dispoziții generale	9
CAPITOLUL III	
Terminologie.....	11
CAPITOLUL IV	
Principii de bază și conduită în cercetare	13
CAPITOLUL V	
Responsabilități.....	16
CAPITOLUL VI	
Dispoziții finale.....	18

– Pagină albă –

CAPITOLUL 1

CADRUL LEGAL

Art. 3. Activitatea de cercetare științifică din Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” din Sibiu este organizată în baza următoarelor documente:

- *Legea nr. 1/2011, Legea Educației Naționale, cu modificările și completările ulterioare, art. 306 - 326;*
- *Legea 206/2004 cu modificările și completările ulterioare (legea 398/2006 și Ordonanța Guvernului nr. 28/2011) privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare;*
- *Legea nr. 319/2003 privind Statutul personalului de cercetare – dezvoltare și inovare, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Instrucțiunea metodologică privind activitatea de invenții și inovații în armată (O.G. 15/1993);*
- *Legea nr. 64/1991 privind brevetele de invenție, republicată în Monitorul oficial nr. 541 din 8 august 2007, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Legea Cercetării Științifice și Dezvoltării Tehnologice nr. 324/2003, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Ordinul 5735/2011 privind Regulamentul de organizare și funcționare al Consiliului Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării (denumit în continuare Consiliul Național de Etică);*
- *Ordin nr.4393/2012 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării;*
- *Hotărârea nr. 134/2011, pentru aprobarea Normelor metodologice privind stabilirea categoriilor de cheltuieli pentru activități de cercetare – dezvoltare și de stimulare a inovării, finanțate de la bugetul de stat.*

Art. 4. Reglementări interne ale academiei:

- *Carta Academiei Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu”, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Regulamentul de organizare și funcționare a Academiei Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu”, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Decizii ale rectorului Academiei Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu”, aplicabile proiectelor cu finanțare externă nerambursabilă;*

- *Hotărâri ale Senatului Academiei Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu”, aplicabile proiectelor cu finanțare externă nerambursabilă;*
- *Strategia de cercetare științifică, dezvoltare și inovare a Academiei Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu”;*
- *Regulamentul activității de cercetare științifică, dezvoltare și inovare a Academiei Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu”.*

Art. 5. Alte documente:

- *Codul de etică și deontologie profesională al personalului de cercetare-dezvoltare-inovare din ministerul apărării naționale, aprobat prin Dispoziția Șefului Direcției Generale pentru Armamente, cu nr. DA-16/01072020;*
- *Codul European de Conduită pentru Integritatea Cercetării/ The European Code of Conduct for Research Integrity¹;*
- *Carta Europeană a Cercetătorilor².*

¹ *The European Code of Conduct for Research Integrity* Revised Edition, Published in Berlin by ALLEA - All European Academies, Berlin 2017.

² <https://cnecsdti.research.gov.ro/wp-content/uploads/cne/2017/12/CartaCercetatorului.pdf>

CAPITOLUL II

DISPOZIȚII GENERALE

Art. 6. Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” din Sibiu, ca instituție de învățământ superior, face parte din Sistemul Național de Cercetare – Dezvoltare și inovare, având misiunea de a genera și de a transfera cunoaștere către societate prin cercetarea științifică, dezvoltarea, inovarea și transferul tehnologic, prin creație individuală și colectivă.

Art. 7. Ghidul de conduită etică a personalului de cercetare - dezvoltare și inovare din Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu”, denumit în continuare *Ghid de conduită etică*, reprezintă un ansamblu de principii și reguli de conduită morală și profesională obligatorii, care trebuie să guverneze activitatea personalului ce își desfășoară activitatea în domeniul cercetării științifice, dezvoltării tehnologice și inovării, pe baza Legii nr.206/2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare.

Art. 8. Ghidul de conduită etică are ca scop definirea cadrului etic și deontologic astfel încât personalul de cercetare-dezvoltare și inovare să îndeplinească cu obiectivitate, profesionalism, loialitate și onestitate atribuțiile care îi revin în conformitate cu legislația națională și europeană privind conduita în cercetarea științifică.

Art. 9. Personalul din Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” implicat în cercetare – dezvoltare și inovare are obligația de a respecta principiile fundamentale și standardele profesionale de bună conduită prezentate în acest Ghid de conduită etică.

Art. 10. Participarea la activitatea de cercetare, dezvoltare și inovare presupune aderarea necondiționată la principiile de etică profesională, care implică **excluderea** următoarelor acțiuni:

- ascunderea sau înlăturarea rezultatelor nedorite;
- confecționarea de rezultate;
- înlocuirea rezultatelor cu date fictive;
- interpretarea deliberat distorsionată a rezultatelor și deformarea concluziilor;
- plagierea rezultatelor sau a publicațiilor;
- neatribuirea corectă a paternității unei lucrări;
- introducerea de informații false în solicitările de granturi sau de finanțări, precum și în raportarea rezultatelor cercetării;
- nedezvăluirea conflictelor de interese;
- deturnarea fondurilor de cercetare;
- neînregistrarea și/sau nestocarea rezultatelor, precum și înregistrarea

- și/sau stocarea eronată a rezultatelor;
- lipsa de informare a echipei de cercetare, înainte de începerea activității la un proiect de cercetare, cu privire la: drepturi salariale, răspunderi, coautorat, drepturi asupra rezultatelor cercetărilor, surse de finanțare și asocieri;
 - lipsa de obiectivitate în evaluări și nerespectarea condițiilor de confidențialitate ale rapoartelor de evaluare, sesizărilor, rapoartelor de cercetare etc.;
 - publicarea sau finanțarea repetată a acelorași rezultate ca elemente de noutate științifică, fără a se menționa sursa inițială și/sau cu adăugiri ne semnificative;
 - nerecunoașterea metodologiilor și a rezultatelor altor cercetători ca sursă de informare;
 - nerecunoașterea erorilor proprii;
 - difuzarea rezultatelor proprii într-o manieră iresponsabilă, cu exagerări și repetări;
 - nerespectarea clauzelor granturilor, contractelor, protocoalelor etc.;
 - împiedicarea unor cercetători în activitatea lor sau favorizarea altora;
 - însușirea nemeritată a calității de autor.
 - participarea la activități de cercetare, dezvoltare și inovare care au un impact negativ asupra ființei umane și asupra mediului înconjurător;
 - exagerarea importanței și practicabilității rezultatelor cercetării;
 - extinderea inutilă a bibliografiei;
 - citarea selectivă pentru a îmbunătăți propriile constatări;
 - complicitatea sau complacerea în acțiuni ce contravin eticii și deontologiei profesionale.

Art. 11. Libertatea modului de desfășurare a activității de cercetare-dezvoltare și inovare este asigurată prin:

- accesul liber la sursele de informare și documentare;
- schimbul liber de idei;
- neamestecul unor factori externi în activitatea de cercetare-dezvoltare și inovare
- necenzurarea produselor rezultate din activitatea de cercetare și a valorificării prime a acestora;
- libertatea de a stabili parteneriate cu organizații din țară și străinătate.

CAPITOLUL III

TERMINOLOGIE

Art. 12. În sensul prezentului Ghid de conduită etică, terminologia utilizată se definește după cum urmează:

- *buna conduită* – set de reguli etice și profesionale ce trebuie aplicate în scopul realizării unor acțiuni specifice cercetării-dezvoltării și educației;
- *integritate* – politica cercetătorilor individuali, a instituțiilor cu preocupări în domeniul cercetării și/sau valorificării rezultatelor științifice pentru respectarea demnității umane, a valorilor intrinseci ale științei, a drepturilor animalelor și a mediului înconjurător;
- *confidențialitate* – proprietatea că informațiile privind cercetarea științifică aflată în desfășurare sau recent finalizată, evaluarea proiectelor, precum și privind persoana acuzată de fraudă și privind persoana care face o sesizare, nu sunt puse la dispoziție sau dezvăluite persoanelor, entităților sau proceselor neautorizate;
- *autoplăgiat* – expunerea într-o operă scrisă sau o comunicare orală, inclusiv în format electronic, a unor texte, expresii, demonstrații, date, ipoteze, teorii, rezultate ori metode științifice extrase din opere scrise, inclusiv în format electronic, ale aceluiași sau acelorași autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la sursele originale;
- *plăgiat* – expunerea într-o operă scrisă sau o comunicare orală, inclusiv în format electronic, a unor texte, expresii, idei, demonstrații, date, ipoteze, teorii, rezultate ori metode științifice extrase din opere scrise, inclusiv în format electronic, ale altor autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la sursele originale;
- *coautor al unei publicații* – orice persoană nominalizată în lista de autori a unei publicații științifice;
- *conflict de interes* – situația de incompatibilitate în care se află o persoană juridică sau fizică, care are un interes personal ce influențează imparțialitatea și obiectivitatea activităților sale în evaluarea, monitorizarea, realizarea, raportarea activităților de cercetare, dezvoltare și inovare; interesul personal include orice avantaj pentru persoana în cauză, soțul/soția, persoane aflate în relații înrudite prin sânge sau adopție (părinți, copii, frați, surori, bunici, nepoți, unchi, mătuși) sau relații de rudenie prin afinitate (cumnat, cumnată, socru, soacră, ginere, noră), sau pentru organizația din sfera științei și inovării din care face parte;

- *eroare* – greșeală neintenționată, datorată insuficienței informări, insuficienței practici profesionale, sau entuziasmului științific exagerat; depistarea erorii impune autorului ei obligația de a o denunța public;
- *evaluaire* – aprecierea rezultatelor cercetării științifice, a cercetătorilor și a organizațiilor din sfera științei și inovării, prin folosirea unor criterii calitative și cantitative;
- *fabricare de rezultate sau date* – raportarea de rezultate sau date fictive, care nu sunt rezultatul real al unei activități de cercetare-dezvoltare;
- *falsificare de rezultate sau date* – raportarea selectivă sau respingerea datelor ori a rezultatelor nedorite; manipularea reprezentărilor sau a ilustrațiilor; defectarea aparatului experimental ori numeric pentru a obține datele dorite fără a raporta despre defectările efectuate;
- *frauda* – acțiunea deliberată de confecționare a datelor și rezultatelor, falsificarea, plagierea, înstrăinarea ilicită a rezultatelor cercetării științifice sau alte procedee care se abat de la bunele practici acceptate de comunitatea științifică și care au ca scop obținerea unor avantaje materiale sau de altă natură;
- *interes public* – interesul care implică garantarea și respectarea de către instituțiile și autoritățile naționale a drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale publicului;
- *produs științific* – publicație, brevet de invenție, produs industrial, agricol, tehnologie, program de calculator și altele asemenea, obținut în urma activității de cercetare-dezvoltare și care poate face obiectul proprietății intelectuale;
- *proprietate intelectuală* – totalitatea mijloacelor prin care o idee este difuzată (carte, articol, suport electronic, audio-video etc.), precum și dreptul de autor corespunzător; după caz, proprietatea intelectuală se poate referi și la tezele de doctorat; lucrarea semnată de mai mulți autori aparține fiecăruia dintre ei; dacă ideea n-a fost difuzată printr-unul din mijloacele menționate ea nu reprezintă o proprietate intelectuală;
- *sanctiune* – pedeapsă aplicată persoanei fizice sau juridice, care nu respectă reglementările bunei conduite în activitatea de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare;
- *sesizare* – înștiințarea Comisiei de etică despre un caz care trebuie luat în analiză cu privire la respectarea normelor de bună conduită.

Comisia de etică a Academiei Forțelor Terestre “Nicolae Bălcescu,, din Sibiu va interpreta și preciza în caz de necesitate și alte noțiuni care se pot referi la fraudă științifică având în vedere prevederile legale naționale și bunele practici internaționale.

CAPITOLUL IV

PRINCIPII DE BAZĂ ȘI CONDUITĂ ÎN CERCETARE

Art. 13. Activitatea personalului de cercetare-dezvoltare și inovare din Academia Forțelor Terestre are obligația să respecte următoarele principii de bază care stabilesc responsabilitățile și valorile relevante pentru cercetare:

Excelență: personalul de cercetare-dezvoltare are obligația să depună eforturi pentru excelență atunci când efectuează cercetări și să urmărească producerea și diseminarea lucrărilor de cea mai înaltă calitate.

Onestitate: personalul de cercetare-dezvoltare are obligația să lucreze pentru a crea și menține o cultură a cercetării care promovează și susține onestitatea în cercetare. Cercetătorii trebuie să fie sinceri în raport cu propria lor cercetare și cu cea a altora. Aceștia trebuie să facă tot posibilul pentru a asigura acuratețea datelor și a rezultatelor, să recunoască contribuțiile altora și să nu se angajeze într-o conduită necorespunzătoare și nici să o ascundă.

Integritate: personalul de cercetare-dezvoltare are obligația să respecte toate cerințele legale și etice relevante pentru domeniul lor de studiu. Aceștia trebuie să declare orice conflicte de interese potențiale sau reale legate de cercetare și, acolo unde este necesar, să ia măsuri pentru a le rezolva.

Cooperare: personalul de cercetare-dezvoltare are obligația să promoveze schimbul deschis de idei, metode de cercetare, date și rezultate, precum și discuția, examinarea și dezbateră acestora, sub rezerva oricăror considerații de confidențialitate.

Responsabilitate: personalul de cercetare-dezvoltare are obligația să recunoască faptul că în și prin munca lor, sunt în cele din urmă responsabili și ar trebui să se asigure că orice cercetare întreprinsă respectă orice acorduri, termeni și condiții referitoare la proiect și permite o guvernare și transparență adecvate. Cercetătorii trebuie să respecte cerințele și îndrumările oricăror organisme profesionale din domeniul lor de cercetare.

Formare și abilități: personalul de cercetare-dezvoltare cu experiență are obligația să ofere cercetătorilor începători oportunități de dezvoltare și resursele necesare pentru a le permite să efectueze cercetări la standardele cerute, să îi sprijine în identificarea nevoilor de formare și dezvoltare. Cercetătorii trebuie să se asigure că au abilitățile, pregătirea și resursele necesare pentru a efectua cercetări, în echipa de cercetare propusă sau prin colaborarea cu specialiști în domeniile relevante, să raporteze și să rezolve orice nevoi identificate.

Siguranță: personalul de cercetare-dezvoltare are obligația să asigure demnitatea, drepturile, siguranța și bunăstarea tuturor celor implicați în cercetare și să evite riscurile, să raporteze și să abordeze orice preocupări legate

de demnitatea, drepturile, siguranța și bunăstarea celor implicați în cercetare. Cercetarea trebuie inițiată și continuată numai dacă beneficiile anticipate justifică riscurile implicate.

Art. 14. Conduita responsabilă în cercetare include majoritatea activităților profesionale care fac parte integrantă din cariera de cercetare și presupune asigurarea următoarelor cerințe:

- colaborarea științifică – colaborările au loc într-o varietate de forme, inclusiv împrumutarea de resurse și echipamente între cercetători; căutarea unui expert într-o disciplină diferită și parteneriatul cu colegii care au un background sau un domeniu de cunoștințe similar pentru idei și abilități noi;
- conflicte de interese – este important modul în care sunt gestionate conflictele de interese sau angajamente;
- protecția – în situația în care cercetarea se face cu participanți umani în științele biomedicale, comportamentale și sociale;
- mentoratul – mentoratul unui cercetător mai puțin experimentat este o responsabilitate profesională;
- evaluarea – inter pares contribuie la creșterea oportunităților de finanțare, la progresul academic și la o bună reputație;
- practicile publicațiilor și autorul responsabil – evaluarea articolelor propuse pentru publicare se face utilizând procedura *double-blind peer review*, iar pentru a preveni plagiatul, toate articolele sunt verificate cu softurile iThenticate și Sistemantiplagiat.ro. Politica editorială și standardele publicațiilor din Academia Forțelor Terestre au la bază normele și recomandările editoriale naționale și internaționale. Autorii au obligația să respecte normele editoriale impuse.

Art. 15. Abaterile de la buna conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare sunt cele prevăzute la art. 310 din Legea nr. 1/2011. Cele mai grave abateri sunt:

- În conformitate cu art 2.1 din Legea 206-2004 cu modificările și completările ulterioare, abaterile de la normele de buna conduită, în măsura în care nu constituie infracțiuni potrivit legii penale, includ, pe lângă cele menționate la *Art. 10* și aspecte legate de: diverse forme de discriminare, nedezvăluirea conflictelor de interese (coroborat cu art.4.1), nerespectarea confidențialității, abuzul de autoritate cu diverse efecte, obstrucționarea activității de cercetare-dezvoltare, obstrucționarea activității unei comisii de etică, a unei comisii de analiză precum și nerespectarea prevederilor și procedurilor legale, în conformitate cu normativele în vigoare.
- Asocierea la abaterile de la buna conduită este, de asemenea, considerată că atrage răspunderea etică în conformitate cu art 2.1(6) din legea 206/2004 cu modificările și completările ulterioare, ca de

exemplu participarea activă la abaterile săvârșite de alții și nesesizarea comisiei de etică, coautoratul publicațiilor conținând date falsificate sau confecționate, neîndeplinirea obligațiilor legale sau contractuale, în exercitarea funcțiilor de conducere ori de coordonare a activităților de cercetare-dezvoltare.

CAPITOLUL V

RESPONSABILITĂȚI

Art. 16. Personalul de cercetare-dezvoltare și inovare din Academie trebuie să cunoască obiectivele de cercetare științifică prevăzute în Strategia de Cercetare Științifică, Dezvoltare și Inovare a Academiei Forțelor Terestre și să respecte Regulamentul de Cercetare Științifică, Dezvoltare și Inovare a Academiei Forțelor Terestre.

Art. 17. Relațiile care se stabilesc între personalul de cercetare-dezvoltare trebuie să se bazeze pe onestitate, corectitudine, colaborare, respect reciproc și solidaritate profesională.

Art. 18. Personalul de cercetare-dezvoltare din Academie trebuie să studieze publicațiile de specialitate pentru a discerne subiecte puțin studiate și să propună subiecte noi și de actualitate, riguroase din punct de vedere științific

Art. 19. Personalul de cercetare-dezvoltare trebuie să elaboreze prezentări interne de cercetare și publicarea rezultatelor cercetării în publicațiile științifice ale academiei sau alte reviste științifice relevante.

Art. 20. Personalul de cercetare-dezvoltare din Academie trebuie să cunoască reglementările privind dreptul de autor³ și dreptul de proprietate intelectuală⁴.

Art. 21. Personalul are responsabilitatea de a preveni și de a respinge orice formă de furt intelectual.

Art. 22. Personalul are responsabilitatea de a preveni și de a respinge orice formă de fabricare a unor date și de prezentare a acestora ca fiind reale.

Art. 23. Folosirea corectă a fondurilor de cercetare revine atât personalului de cercetare-dezvoltare, cât și personalului cu responsabilități în domeniul financiar din instituție.

Art. 24. Constituie abatere orice nerespectare a normelor fundamentale și a standardelor profesionale de bună conduită a personalului de cercetare-dezvoltare menționate în **Art. 10**.

Art. 25. Atribuțiile comisiei de etică din cadrul Academiei sunt:

- să urmărească respectarea normelor privind buna conduită în activitățile de cercetare-dezvoltare și inovare științifică;
- cercetează cazurile de abatere de la etica profesională și propun conducerii Academiei măsurile necesare.

³ Oficiul Român pentru Drepturile de Autor (ORDA)

⁴ Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci (OSIM)

Art. 27. Pentru abaterile de la buna conduită în cercetare-dezvoltare se aplică sancțiunile disciplinare prevăzute în Legea nr. 64/1991 privind brevetele de invenție, republicată, cu modificările ulterioare, în Legea nr. 129/1992 privind protecția desenelor și modelelor industriale, republicată, și în Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, cu modificările și completările ulterioare.

CAPITOLUL VI

DIPOZIȚII FINALE

Prezentul Ghid de conduită etică are menirea de a contribui la consolidarea valorilor și a bunelor practici de integritate și vizează integritatea la nivelul întregului proces de cercetare din academie.

Monitorizarea implementării ghidului de etică revine Consiliului Științific al Academiei Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” din Sibiu care va urmări procesul de cercetare și de respectare a eticii și deontologiei profesionale în cercetarea științifică.

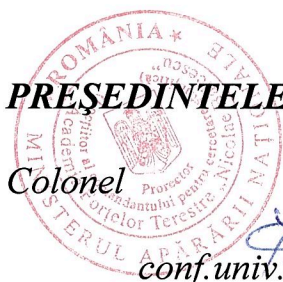
Conducerea instituției asigură structura organizatorică și condițiile care să permită respectarea principiilor și standardelor bunei conduite în cercetarea științifică, precum și buna funcționare a comisiei de etică.

Discutat și avizat în ședința Consiliului de Administrație din data de 27.01.2023

Discutat și aprobat în ședința Senatului Universitar din data de 31.01.2023

PREȘEDINTELE CONSILIULUI ȘTIINȚIFIC

Colonel

Dr. ing. Ioan VIRCA